

EUROPEISKA CENTRALBANKEN

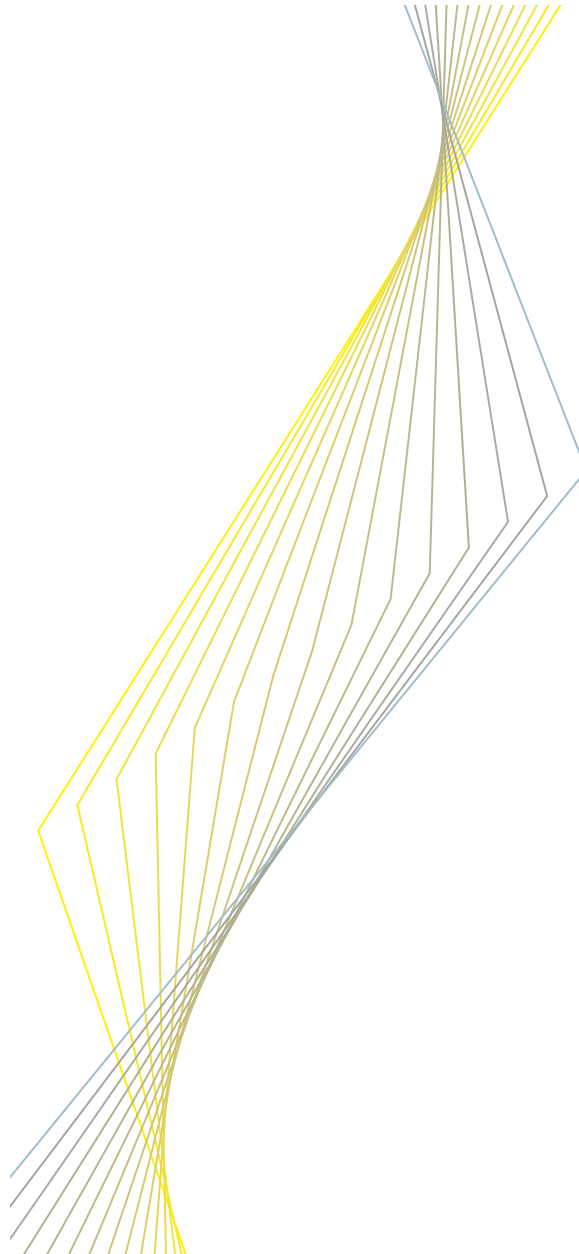

**MOT ETT GEMENSAMT
BETALNINGSSOMRÅDE I EURO
FRAMSTEGSRAPPORT**

Juni 2003

EUROPEISKA CENTRALBANKEN

**MOT ETT GEMENSAMT
BETALNINGSSOMRÅDE I EURO
FRAMSTEGSRAPPORT**

Juni 2003

© Europeiska centralbanken, 2003

Besöksadress	Kaiserstrasse 29 D-60311 Frankfurt am Main Tyskland
Postadress	Postfach 16 03 19 D-60066 Frankfurt am Main Tyskland
Telefon	+49 69 1344 0
Internet	http://www.ecb.int
Fax	+49 69 1344 6000
Telex	411 144 ecb d

Alla rättigheter förbehålls.

Återgivande i utbildningssyfte och för icke kommersiella ändamål är tillåtet under förutsättning att källan anges.

ISSN 1725-6402 (print)

ISSN 1725-650X (online)

Innehåll

Mot ett gemensamt betalningsområde i euro	5
Sammanfattning	5
Inledning	7
1 Den senaste utvecklingen av massbetalningar i euroområdet	8
1.1 Avlägsnande av hinder mot lägre kostnader för gränsöverskridande betalningstjänster	8
1.2 Förordningen om gränsöverskridande betalningar i euro	9
1.3 Banksektorns strategi för att skapa ett gemensamt betalningsområde i euro	11
2 Översikt över bankernas strävanden att skapa ett gemensamt betalningsområde i euro	13
2.1 Kostnadseffektivitet i interbank och i end-to-end-kundprocesserna	14
2.2 Effektiv marknadsorganisation	16
3 Eurosystemets policy för att stödja betalningsindustrins arbete för ett gemensamt betalningsområde i euro	20
3.1 Granskning av Eurosystemets styrsystem och verktyg	20
3.2 Åtgärder att vidta inom Eurosystemets roll som katalysator	21
3.3 Eurosystemets tillsyn och reglerande funktion	23
3.4 Deltagande i den operationella driften	24

Lista över förkortningar

ACH	automated clearing house (automatiserade clearingcentraler)
ATM	automated teller machine (uttagsautomater eller bankomater)
BBAN	Basic Bank Account Number
BIC	Bank Identifier Code
COGEPS	Contact Group on Euro Payments Strategy
EBA	Euro Banking Association
ECB	Europeiska centralbanken
ECBS	Europeiska centralbankssystemet
ECBS	European Committee for Banking Standards
EPC	European Payments Council
EMU	Ekonomiska och monetära unionen
EMV	Europay International, MasterCard International, Visa International
IBAN	International Bank Account Number (Internationellt bankkontonummer)
IPI	International Payment Instruction
MT 103+	SWIFT message format 103+
NCB	nationell(a) centralbank(er)
PE-ACH	pan-European automated clearing house (paneuropeisk automatiserad clearingcentral)
PIN	personal identification number
SEPA	Single Euro Payments Area (gemensamt betalningsområde i euro)
STP	straight-through processing
TARGET	Trans-European Automated Real-time Gross settlement Express Transfer system (transeuropeiskt automatiserat system för bruttoavveckling av expressbetalningar i realtid)

Referenslista

- "Report on electronic money", ECB, augusti 1998
- "Improving cross-border retail payment services in the euro area – the Eurosystem's view", ECB, september 1999
- "Role of the Eurosystem in the field of payment systems oversight", ECB, juni 2000
- "Improving cross-border retail payment services – progress report", ECB, september 2000
- "Payment and securities settlement systems in the European Union", ECB, juni 2001 (Addendum incorporating 2000 figures, juli 2002)
- "Towards an integrated infrastructure for credit transfers in euro", ECB, november 2001
- "Consultation on electronic money security objectives", ECB, mars 2002
- "Oversight standards for euro retail payments systems", ECB, juli 2002 (Standarder för övervakning av system för massbetalningar i euro, ECB, juli 2002)
- "E-payments in Europe – the Eurosystem perspective", ECB, september 2002
- "Payment and securities settlement systems in accession countries", ECB, augusti 2002
- "Policy issues for central banks in retail payments", Bank for International Settlements, mars 2003

Sammanfattning

ECB har redan offentliggjort ett antal rapporter som visar att servicenivån för gränsöverskridande massbetalningar i euroområdet är betydligt lägre än för nationella massbetalningar och följaktligen har ECB lagt fram mål för och förslag på hur situationen skulle kunna förbättras¹. Den här rapporten gör en utvärdering av bankernas ansträngningar och förklarar Eurosystemets policyinriktning i den här frågan.

Fram till 2001 hade bankerna på det stora hela inte lyckats göra några avgörande framsteg vad gäller att tillhandahålla tjänster för gränsöverskridande massbetalningar i euro till slutkunderna. I december det året förändrades dock förhållandena för bankerna drastiskt när Europaparlamentet och EU-rådet antog förordningen om gränsöverskridande betalningar i euro.² Enligt den förordningen skall bankerna ta ut samma pris för nationella som för gränsöverskridande massbetalningar i euro. Eurosystemet, som från allra första början har agerat som en katalysator för förändringar, önskar fortsätta att hjälpa bankerna att hålla driftskostnaderna för gränsöverskridande massbetalningar i linje med de avgifter som de i enlighet med förordningen har rätt att ta ut. Om denna policy kommer att fortsätta eller ej beror på bankernas vilja och förmåga att visa konkreta resultat.

Bankerna har under den senaste tiden ökat sina ansträngningar att skapa ett effektivt gemensamt betalningsområde i euro, "Single Euro Payments Area" även kallat SEPA, och de har antagit en generell strategi som skall vara avslutad 2010. De har även kommit överens om en ledningsstruktur med EPC (European Payment Council), som centralt beslutsfattande organ och ett antal arbetsgrupper som skall ge EPC råd i strategiska frågor. Eurosystemet uppmanar banksektorn att involvera bankerna från de anslutande staterna i processen med att utveckla SEPA så att affärsbehoven som finns i dessa bankväsenden beaktas i tillräcklig utsträckning samt att dessa länder har möjlighet att ta hänsyn till krav som gäller SEPA när de omstrukturerar sina betalningssystem.

Eurosystemet välkomnar EPCs beslut och åtaganden. Banksektorn måste nu genomföra dessa beslut inom hela bankväsendet på rätt sätt. Den roll som spelas av bankföreningar på nationell nivå respektive för olika sektorer kan övervägas i det här sammanhanget. De skulle kunna stödja implementeringen av EPCs beslut på samma vis som de verkar för uppfyllande av etablerad nationell praxis. Eurosystemet kommer noga att övervaka hur EPCs beslut följs.

Dessutom räknar Eurosystemet med att banksektorn på ett tydligare vis än hittills offentliggör samtliga mellanliggande steg och avgörande delmål i sin SEPA-strategi. Framför allt uppmuntrar Eurosystemet EPC att säkerställa en bred implementering av bank-till-bank samt bank-till-kund STP-standarder för automatiserad hantering (straight-through-processing). Eurosystemet har gång på gång efterfrågat ett snabbt införande av STP-standarder men vissa banker har inte varit lyhörda för denna begäran. Det verkar som om det finns brister i implementeringen av IPI (International Payment Instruction) och särskilt vad gäller utvecklingen av ePI (electronic Payment Initiator). Denna standard har mycket stor betydelse för den helautomatiserade end-to-end-hanteringen av gränsöverskridande massbetalningar och bankerna bör lägga tillräcklig vikt vid den.

Eurosystemet välkomnar det faktum att banksektorn har tagit ett beslut om vilket infrastruktursystem som skall väljas för betalningar i euro inom euroområdet, ett paneuropeiskt automatiserat clearinghus (PE-ACH), och att en leverantör redan är operationell. Jämfört med tidigare gör den här infrastrukturen att bankerna bättre och mer effektivt kan förmedla betalningar i hela euroområdet och

¹ "Improving cross-border retail payment services in the euro area – the Eurosystem's view", september 1999; "Improving cross-border retail payment services – progress report", september 2000; "Towards an integrated infrastructure for credit transfers in euro", november 2001.

² Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 2560/2001 av den 19 december 2001.

på så vis minska interbankkostnaderna. Eurosystemet förväntar sig att samtliga banker klarar av att inom kort ta emot betalningar via PE-ACH och öka de volymer som behandlas via PE-ACH i syfte att nå upp till den kritiska massan. Inom en nära framtid skulle bankerna även kunna öka effektiviteten i PE-ACH genom att göra även nationella överföringar genom det systemet. De kan därigenom skapa en konsolidering av den i dagsläget splittrade infrastrukturen för massbetalningar i euro under förutsättning att en sådan övergång inte leder till försämringar i servicenivån för nationella betalningar. För att dra nytta av alla fördelar med STP bör bankerna även automatisera sina intrabankprocesser. Länken mellan bankerna och deras kunder är en stor kostnadskälla och utgör en betydande besparingspotential om lämplig procedurer införs.

För att främja smidiga betalningssystem har Eurosystemet tre policyverktyg till sitt förfo-

gande: som katalysator för förändring, som övervakare och genom sitt engagemang som operatör och tillhandahållare av betalningstjänster. I sina ambitioner att upprätta ett gemensamt betalningsområde i euro har Eurosystemet spelat en viktig roll som katalysator för förändring. Avsikten är att Eurosystemet skall fortsätta att spela denna roll genom ett nära samarbete med EPC och med samtliga övriga inblandade parter. Detta skall ske genom att analyser av utvecklingen intensifieras för att tillhandahålla bättre marknadsinformation och uppgifter som kan vara till nytta för ökad säkerhet och genom att övervaka de framsteg som görs. Eurosystemet kommer att rapportera om dessa frågor vid behov. Om bankerna inte klarar av att leva upp till de utlovade resultaten inom den överenskomna tidsramen kommer Eurosystemet emellertid att agera och mer aktivt använda sina reglerande befogenheter.

Inledning

Artikel 105.2 i Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen och artikel 3 i stadgan för Europeiska centralbankssystemet och Europeiska centralbanken ger Eurosystemet mandat att främja väl fungerande betalningssystem. Arbetet med att skapa ett gemensamt betalningsområde i euro (SEPA) är ett direkt resultat av denna uppgift i stadgan. SEPA skall göra det möjligt för enskilda individer och för företag att snabbt, billigt och säkert göra överföringar i den gemensamma valutan inom hela euroområdet och på så vis dra nytta av Ekonomiska och monetära unionen (EMU) och framför allt av den gemensamma marknaden.

Sedan den tredje etappen i EMU inleddes 1999 har system som Target, som drivs av Eurosystemet, eller Euro I, som drivs av EBA (Euro Banking Association) gjort det möjligt att göra stora gränsöverskridande betalningar i euro lika säkert och effektivt som nationella eurobetalningar.

Sedan 2002 har SEPA även blivit en realitet för massbetalningar i kontanter genom att Eurosystemet införde eurosedlar och mynt. Det sista steget blir att utvidga SEPA till att omfatta kontantlösa massbetalningar (dvs. betalningar genom avistakonton på affärsbanker). Under flera år har offentliga myndigheter (Europeiska kommissionen, Europaparlamentet och framför allt Eurosystemet) uppmanat bankerna att se till att samma nivå på service skall gälla för gränsöverskridande betalningar i euro som på det nationella planet. För att hjälpa banksektorn att uppfylla dessa mål har Eurosystemet i enlighet med sitt mandat arbetat intensivt med bankerna för att hjälpa dem att få ner kostnaderna på gränsöverskridande betalningstjänster.

Inför de problem som bankerna upplevde när det arbetet skulle omvandlas till konkreta resultat i tjänster för gränsöverskridande massbetalningar för slutkunderna antog Europaparlamentet och EU-rådet i december 2001 förordningen om gränsöverskridande betalningar i euro (se kapitel 1.2). Förordningen tvingar bankerna att ta ut samma avgift för nationella som för gränsöverskridande betalningar. Bankerna är nu faktiskt tvungna att snabbt sänka sina kostnader för att begränsa förlusterna på gränsöverskridande betalningstjänster. För att uppfylla detta enades de förra året om en ny strategi avseende SEPA som vägledning för genomförandet.

ECB har mot bakgrund av detta utformat den här rapporten för att beskriva den senaste utvecklingen av kontantlösa massbetalningar (kapitel 1), för att bedöma bankernas ansträngningar att uppnå ett gemensamt betalningsområde i euro (kapitel 2) och för att förklara vilken policy Eurosystemet avser att utarbeta på det här området (kapitel 3).

Den här rapporten behandlar främst utvecklingen i euroområdet eftersom Eurosystemet är euroområdets centralbankssystem. Eurosystemet strävar dock efter att dess policyinriktningar skall stämma överens med utvecklingen av den gemensamma marknaden för betalningar i EU. Således finns ett nära samarbete med Europeiska kommissionen. Stor vikt bör läggas på att integrera de anslutande länderna i SEPA-initiativet. Eftersom dessa länder står inför EU-medlemskap och har förbundit sig att framöver anta euron bör de delta i det gemensamma betalningsområdet och anpassa sina betalningssystem därefter.

I Den senaste utvecklingen på området för massbetalningar i euroområdet

I.1 Avlägsnande av hinder mot lägre kostnader för gränsöverskridande betalningstjänster

Fram till och med 2002 var bankerna tveksamma till ett gemensamt betalningsområde i euro

Betalningssystem och deras infrastrukturer har traditionellt utvecklats för valutaområden som avgränsats av nationella gränser. Resultatet är att det i euroområdet finns mycket effektiva nationella system för massbetalningar. Den tredje etappen av EMU ledde till en dissociering mellan valutaområdet – euroområdet – och nationella gränser. För att garantera en säker och effektiv hantering av massbetalningar inom hela euroområdet måste betalningssystemen anpassas till den nya situationen.

Fram till och med 2002 var den europeiska banksektorn tveksam till att vidta de nödvändiga åtgärderna för att skapa en effektiv infrastruktur för gränsöverskridande massbetalningar. Enskilda banker ville inte göra stora investeringar utan att vara säkra på att andra banker skulle vara villiga att göra liknande investeringar så att hela bankväsendet skulle kunna tjäna på det hela. Beroende på nätverkseffekter kan enskilda investeringar bara visa sig framgångsrika om andra banker också går med på att göra investeringar i samma infrastruktur och tillhandahålla den kritiska massa som erfordras för att nå skalfördelar. På så vis ökar nyttan för enskilda banker med antalet deltagare i sådana infrastrukturer. Med anledning av att banksektorn varit inaktiv under ett antal år behövdes en katalysator för att samordna ansträngningarna och sätta press på de banker som blockerade förbättringsarbetena eller som inte var beredda att göra tillräckliga framsteg. Den viktigaste uppgiften för denna katalysator var att hjälpa till att koordinera sektorns ansträngningar att upprätta en paneuropeisk infrastruktur för massbetalningar och för att etablera en lämplig ledningsstruktur för bankväsendet. Både en

paneuropeisk infrastruktur och effektiv ledning behövs för att förverkliga SEPA.

Eurosystemets roll som katalysator

Eurosystemet tog itu med den här frågan redan från början. Nivån på service på gränsöverskridande betalningar avvek kraftigt från vad som gällde för nationella betalningar. Den europeiska allmänheten väntade sig helt klart att få tillgång till en lika god servicenivå för euroområdet som man vant sig vid på det nationella planet. De avgifter som bankerna tillämpar för gränsöverskridande betalningar är i genomsnitt 100 gånger högre än för nationella betalningar. Typiskt nog utfördes de gränsöverskridande eurobetalningarna mycket långsammare än jämförbara nationella betalningar.

De huvudsakliga skälen till dessa brister uppmärksammades i en rapport som ECB publicerade i september 1999 "Improving cross-border retail payment services in the euro area – the Eurosystem's view". Skälen var a) olika "processkedjor" för nationella och gränsöverskridande betalningar och de låga volymerna för de senare, b) otillräckligt utnyttjande av överenskomna standarder och låg automatisering på interbank- och intrabanknivåer samt c) avsaknad av en lämplig interbankinfrastruktur och att de överenskommelser som dominerade utgjordes av korrespondentbanksarrangemang.

Eurosystemet har därefter bidragit till att hjälpa bankerna att avlägsna en del av de orsaker som 1999 identifierades i rapporten och som angavs som skäl till de högre kostnaderna för kapitaltransfereringar över gränserna. I samarbete med banksektorn definierades en rad tekniska standarder för bankerna för hantering av sådana överföringar. Eurosystemet sponsrade diskussionerna mellan banksektorn och statistikmyndigheterna. Detta ledde fram till ett generellt tröskelvärde på 12 500 EUR

under vilket ingen betalningsbalansrapportering behöver ske och att en harmoniserad lista med transaktionskoder togs fram. Bankerna uppmanades också att komma överens om ett arrangemang som skulle göra det möjligt för dem att dela kostnaderna mellan avsändaren och mottagaren. Dessa beskrivs i en framstegsrapport publicerad av ECB i september 2000 och i en artikel i ECBs månadsrapport i februari 2001.

Dessutom gav ECB i november 2001 ut en rapport, på uppmaning av Ekofin-rådet (EU-rådet i sammansättning av ekonomi- och finansministrarna), om en realistisk och konkret tidsplan för implementering av moderna infrastrukturer för betalningssystem för gireringar i syfte att få ner kostnaderna. I den här rapporten, "Towards an integrated infrastructure for credit transfers in euro", ger Eurosystemet ytterligare ett bidrag vad gäller tre huvudsakliga kostnadskällor som bankerna fortfarande behöver ta itu med för att avlägsna de "betalningsgränser" som fortfarande existerar vid gireringar inom euroområdet. Dessa är interna kostnader inom bankerna, otillräcklig användning av Eurosystemets standarder och avsaknaden av en lämplig infrastruktur. I rapporten ges vägledning om hur banksektorn skall gå till väga för att klara av de omfattande förbättringar som måste göras avseende gränsöverskridande betalningstjänster fram till slutet av 2004. Eurosystemet kräver framför allt att bankerna skall sätta upp ett ledningsorgan för att upprätta och genomföra nya standarder och för att besluta om en ny infrastruktur för betalningar. Eurosystemet uppmanar dem även att erbjuda en bastjänst för gränsöverskridande gireringar till alla banker för att främja pristransparens och konkurrens.

1.2 Förordningen om gränsöverskridande betalningar i euro

Bakgrund

Det arbete som Eurosystemet och bankerna lagt ner borde ha lett fram till avsevärda pris-sänkningar på gränsöverskridande betalningar,

men två prisundersökningar som Europeiska kommissionen lät genomföra under sommaren 2001 visade inte på några större förbättringar. Enligt dessa undersökningar låg kostnaderna för en utlandsbetalning på 100 EUR i allmänhet på mellan 17 och 24 EUR, en nivå som är klart otillfredsställande.

Europeiska kommissionen och Europaparlamentet ansåg att dessa bristande framsteg avseende kostnaderna för utlandsbetalningar krävde en drastisk politisk lösning. Resultatet blev att Europeiska kommissionen la fram ett förslag till en förordning om gränsöverskridande betalningar i euro. På grundval av detta förslag antogs Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 2560/2001 av den 19 december 2001 om gränsöverskridande betalningar i euro.

Innehållet i förordningen

Förordningen kräver att fr.o.m. den 1 juli 2002 skall avgifter för gränsöverskridande elektroniska betalningar (dvs. betalningar med kort och uttag från uttagsautomater) i euro upp till 12 500 EUR vara samma som för nationella betalningar. Från och med den 1 juli 2003 skall samma regler även gälla för utlandsbetalningar i euro (t.o.m. samma belopp). Med effekt från och med den 1 januari 2006 kommer tröskelvärdet, som nu är på 12 500 EUR, att höjas till 50 000 EUR. Instituterna måste tydligt ange för kunderna vilka avgifter som gäller. För att underlätta behandlingen av gränsöverskridande överföringar skall kreditinstituterna ange det internationella kundnumret (IBAN) och institutets bankidentifieringskod (BIC) på kundernas kontoutdrag. Bankkunderna måste meddela varandra IBAN och BIC. Om en kund inte meddelar den sändande banken mottagarens BIC och IBAN har banken rätt att ta ut en högre avgift. För att minska rapporteringskraven för bankerna skulle nationella krav på betalningsbalansrapportering på belopp upp till 12 500 EUR avlägsnas senast den 1 juli 2002. Förordningen skall revideras senast den 1 juli 2004, framför allt för att bestämma om det är lämpligt att höja tröskelvärdet för be-

talningsbalansrapportering till 50 000 EUR. Slutligen kan de medlemsstater som ännu inte har antagit euron fördröja tillämpningen av förordningen för sin valuta under förutsättning att de vederbörligen informerar Europeiska kommissionen.

På begäran av EU-rådet levererade ECB den 26 oktober 2001 ett yttrande om förslaget till förordning (CON/2001/34) vilket delar den allmänna målsättningen men uttrycker reservationer om förordningens inblandning i prisbildningsmekanismen. Efter ECBs inlägg togs checkar bort från förordningens princip om enhetliga avgifter beroende på svårigheter att behandla detta betalningsinstrument på elektronisk väg och det således är mindre effektivt än andra betalningsinstrument.

Ekonomiska konsekvenser av förordningen

Förordningen har inneburit en drastisk lösning på problemet med prisskillnader mellan nationella och gränsöverskridande betalningar i euro. Den har medfört en väsentlig inskränkning i bankernas prispolicy. Effektiva betalningssystem och operativa förfaranden finns i allmänhet bara att tillgå på nationell nivå. Bankerna ådrar sig i dagsläget väsentligt högre kostnader för utlandsbetalningar men kommer genom förordningen att förbjudas föra över dessa kostnader (inklusive en viss vinstmarginal) till sina kunder. Det konstateras även att det finns strukturella skillnader i prispolicy och prisnivåer för betalningar i olika länder där förordningen gäller. Bankerna måste därför snabbt minska sina kostnader för gränsöverskridande betalningar för att uppnå en hållbar avkastningsgrad på denna typ av verksamhet. De förväntade stora pris-sänkningarna på avgifter för utlandsbetalningar kommer i själva verket bara att vara möjligt i det långa loppet om bankernas kostnader också minskar kraftigt.

Som ett resultat av förordningen har bankerna, särskilt i länder med hög konkurrens och effektiva nationella system med låga vinstmarginaler, i dagsläget bara att välja mellan att antingen ta förluster tills gränsöverskri-

dande och nationella betalningssystem kan bedrivas på samma effektivitetsnivå eller att försöka kompensera sig för förlusterna genom avgiftsökningar. Det finns belegg för att vissa banker höjde priserna för kortbetalningar (eller andra tjänster) den 1 juli 2002 när förordningen om kortbetalningar trädde i kraft i syfte att täcka kostnader i samband med gränsöverskridande betalningar med lokala betalningssystem. I enskilda fall har sådana höjningar uppgått till mer än 50 %.

Effekter på Eurosystemets policy

Antagandet av förordningen har även påverkat Eurosystemets policy gentemot SEPA. Eurosystemets första steg var att hjälpa bankerna att hitta sätt att minska kostnaderna och förbättra servicen. Bankernas kapacitet att anpassa sig till de nya förutsättningarna är av stort intresse för Eurosystemet. Ett storskaligt misslyckande till anpassning skulle kunna innebära oönskade bieffekter (till exempel högre avgifter för inhemska betalningar eller att utlandsbetalningar inte längre erbjuds som tjänst) vilket skulle kunna äventyra hela uppbyggandet av ett effektivt och säkert gemensamt betalningsområde för kontantlösa massbetalningar. Eurosystemet har således ett stort intresse av att hjälpa bankerna att minska kostnadsbaserna eftersom det skulle stärka deras möjligheter att bibehålla och förbättra kvaliteten på betalningssystemtjänster. Dessutom kommer kunderna i slutändan också att dra nytta av dessa lägre kostnader eftersom en konkurrenskraftig miljö kommer att sporra bankerna att sänka avgifterna för betalningssystemstjänster och dessa besparingar kommer att komma kunderna till godo.

Eurosystemet har den uppfattningen att bankernas SEPA-initiativ inte bara skall sträva efter att göra gränsöverskridande massbetalningar mer effektiva än vad de är idag. Målet bör dessutom vara att hanteringen av sådana betalningar skall bli mer effektiva än vad hanteringen av nationella betalningar är idag. Så skulle nationella betalningar bli ännu effektivare genom att integrera dem i en paneuropeisk infrastruktur.

1.3 Banksektorns strategi för att skapa ett gemensamt betalningsområde i euro

EPCs strategi och ledning

Den europeiska banksektorn enades i maj 2002 om en strategi för att upprätta ett gemensamt betalningsområde i euro utan åtskillnad mellan nationella och gränsöverskridande betalningar. I en vitbok³, "Euroland – Vårt gemensamma betalningsområde", förband sig den europeiska banksektorn att uppfylla detta mål. Sektorn har beslutat att skapa en effektiv infrastruktur för massbetalningar och har upprättat en vägledning med olika steg som skall uppnås.

Under sommaren 2002 kom den europeiska banksektorn vidare överens om en ledningsstruktur och om de viktigaste områden där fokus skulle läggas för att skapa SEPA. Det viktigaste samordnande och beslutsfattande organet för den europeiska banksektorn i betalningsfrågor är EPC (European Payments Council). Det består av en generalförsamling med 52 delegater som representerar alla typer av europeiska banker (stora såväl som mindre deltagare). De tre europeiska kreditorganisationerna⁴ och EBA är associerade med EPC och administrerar också dess sekretariat och arbetsgrupper. EPCs församling beslutar om policyfrågor som utarbetas i fem arbetsgrupper. Eurosystemet har bjudits in att delta som observatör vid dessa möten och till de flesta av dessa arbetsgrupper för att i ett tidigt skede ge synpunkter på bankernas strategi. Samordningsgruppen, som består av 15 representanter utvalda av EPC, stöder processen. Den synkroniserar EPCs och dess arbetsgruppers arbete och agerar som samtalspartner med Eurosystemet och andra offentliga myndigheter. EPC har upprättat följande arbetsgrupper för att ta itu med de frågor som bedöms vara mest angelägna för att slutföra SEPA-projektet.

- **Arbetsgruppen för affärs- och kundfordringar (The Business and Customer Requirements Working Group)** skall regelbundet granska och sköta utveck-

lingen av betalningsinstrument under deras livslängd.

EPC anser att ramverket för olika betalningsinstrument måste göras förenligt med kundfordringarna i ett paneuropeiskt sammanhang. I november 2002 antogs konceptet för en paneuropeisk plan för gireringar, kallat Credeuro. Credeuro-konventionen sätter en standard för en grundläggande paneuropeisk girering vilken kräver ett minimum av information från bankkunderna och som garanterar att tiden för betalningen inte överstiger tre dagar (fr.o.m. den dag då uppdraget accepteras till den dag mottagarens konto krediteras). I februari 2003 antog EPC en interbankkonvention om betalningar vilken garanterar att hela överföringsbeloppet krediteras mottagarens konto. EPC kommer dessutom att definiera rapporteringskraven för ett paneuropeiskt system för avgifter i slutet av 2003, som skall införas i juli 2005. Användningen av checkar, särskilt för utlandsbetalningar, skall minska kraftigt och kunderna skall uppmuntras använda andra instrument.

- **Arbetsgruppen för infrastruktur (The Infrastructure Working Group)** skall främja utvecklingen och konvergensen av den infrastrukturmodell som anses vara att föredra (dvs. PE-ACH).

EPC föredrar en PE-ACH-infrastruktur som klarar av STP och att denna struktur skall vara öppen på lika villkor för alla, ägas och användas av bankerna och vara tillgänglig för gireringar från och med halvårsskiftet 2003 och för direktdebitering från och med halvårsskiftet 2005. PE-ACH definieras som en affärsplattform för tillhandahållande av massbetalningsinstrument för euro och för relaterade bastjänster, bestående av styrregler och betalningspraxis och uppbackad av nödvändig teknisk plattform. Centralbankerna och de automatiserade clearingcentralerna skulle kunna underlätta bankernas tekniska tillträde

³ Se www.europeanpaymentscouncil.org

⁴ Europeiska bankfederationen, Europeiska sparbankgruppen och Europeiska föreningen för kooperativa banker.

och centralbankerna skulle också kunna delta som användare. Enligt EPCs beräkningar behövs inledningsvis en första kritisk teknisk massa på runt 50 % av den aktuella volymen av utlandsbetalningar hanteras via den paneuropeiska infrastrukturen för att garantera lönsamhet för PE-ACH. Den transaktionsvolymen beräknas ha nåtts vid halvårsskiftet 2004 genom att kanalisera transaktioner som i dagsläget sköts genom korrespondentbanker till PE-ACH. Den kritiska massan kommer emellertid först att uppnås när nationella massbetalningar från länder utan ACH-infrastruktur också hanteras i PE-ACH. Servicenivån planeras ha förbättrats så pass fram till 2007 att avveckling kan ske samma dag.

I vissa länder har banksektorn påbörjat diskussioner om hur nationella massbetalningar skall kunna flyttas över till PE-ACH. Det är inte sannolikt att detta kommer att ske med en gång. Det är snarare troligt att nationella betalningar kommer att flyttas över progressivt, kanske genom den "koncentriska modellen"⁵ som kommer att möjliggöra för STP att gradvis byggas ut i EU. På EPCs plenarmöte den 28 januari 2003 godkände EBA STEP2 som den första automatiserade clearingorganisationen till PE-ACH och som den mest troliga för att kunna hantera gireringar i enlighet med förordningen fram till juli 2003. STEP2 togs i drift den 28 april 2003 och indikerade att det kan stödja den koncentriska modellen. På EPCs plenarmöte den 4 juni 2003 antogs en resolution enligt vilken varje finansinstitut i EU skall kunna nås via STEP2 i slutet av 2003 och via vilken som helst av de övriga potentiella PE-ACH i framtiden.

- **STP-arbetsgruppen (the end-to-end STP Working Group)** har som uppgift att främja fullständig STP för varje SEPA-instrument.

EPC beslutade att ett organ för STP-standarder och ledning skulle upprättas. En gemensam uppsättning paneuropeiska standarder, regler, konventioner och rättsliga krav på instruktioner för grundläggande betalningstyper borde möjliggöra för banker över hela Europa att uppnå en nivå på

service och automatik som är åtminstone jämförbara med de främsta nationella i dagsläget. En tidtabell för genomförande av dylika standarder och regler skall definieras före slutet av 2003. En ytterligare uppsättning standarder, regler och konventioner för att tillhandahålla bättre eller lokala tjänster med STP skall godkännas och en tidtabell skall upprättas för genomförandet före den 31 december 2004. På EPC:s plenarmöte den 4 juni 2003 antogs en resolution i vilken krävs helt EU-harmoniserade krav för bekämpning av penningtvätt på betalningsområdet eftersom olika nationella regler skulle hindra STP.

- **I arbetsgruppen för kontanter (The Cash Working Group)** läggs fokus på kortfristiga projekt för att förbättra effektiviteten av kontanthantering i euroområdet. Dessutom avser EPC utveckla en strategi för att på lång sikt kraftigt minska användningen av kontanter. Bankerna kommer att formulera sina nationella strategier under 2003 och genomföra dem fram till 2007. Arbetsgruppen har för avsikt att förbereda rekommendationer om rättslig, reglerande eller teknisk utveckling avseende hantering av kontanter för att bibehålla bankernas lönsamhet på det området. Det är arbetsgruppens uppgift att undersöka ett nytt paneuropeiskt synsätt till kontanthantering och infrastruktur, upprätta ett harmoniserat ramverk för kontanttjänster och stärka processeffektiviteten för kontantförsörjning. EPC har indikerat en tidtabell för vissa delmål. Så skall t.ex. kunderna fr.o.m. 2003 informeras om fördelarna med elektroniska betalningar och uppmanas att öka användandet av dem. Från och med slutet av 2003 skall bankerna ha utvecklat bästa praxis för hur kontanter skall hanteras och denna praxis skall tillämpas 2004.

5 Den koncentriska modellen kommer att göra det möjligt för specifika användargrupper att t.ex. göra betalningar överstigande 12 500 EUR eller använda BBAN (Basic Bank Account Number) istället för IBAN under en övergångsperiod utan att riskera det långsiktiga målet att övergå till paneuropeiska standarder.

- **Arbetsgruppen för kort (The Cards Working Group)** fokuserar sitt arbete på de betalningsprodukter som för närvarande utgör den stora huvuddelen av alla transaktioner och behöver granskas snarast.

För närvarande finns flera strukturskillnader på priser och avgifter mellan olika nationella och gränsöverskridande korttransaktioner på kund- och handelsnivå samt även mellan kreditkort och s.k. debit cards. Dessutom är de flesta gränsöverskridande eurobetalningarna föremål för villkor definierade av globala kortöverenskommelser. Vidare är bedrägerier ett stort problem för konsumenterna, säljarna och de kortutgivande företagen. För att ta itu med dessa problem och bekämpa bedrägeri har bankerna för avsikt att skapa en slutgiltig affärsmodell (t.ex. konvergens mellan kreditkort och debit cards, generell användning av PIN-nummer för debit cards, utökad standardisering av debit cards, avlägsnande av magnetremsor) och en passande infrastruktur för kort. De har även för avsikt att undersöka olika möjligheter för nätverksrelaterade kopplingsavgifter (switching fees), för paneuropeiska avgifts-

strukturer rörande avgifter mellan bankerna (interchangable fees) för utgivande och inlösande bank och en strategi gentemot de (nationella och internationella) kortnätverken för att möjliggöra för bankerna att återfå och bibehålla en avsevärd kontroll över utfärdade kort. Dessa utredningar torde lägga grunden för en samlad åtgärdsplan för de kommande fem till tio åren. Innovativa lösningar kommer att granskas och diskuteras i en andra fas, även i förhållande till andra icke kortbaserade betalningsinstrument. Frågor som uppkommer vid användande av kortinfrastrukturer för e-betalningar och mobila betalningar kommer också att beaktas.

EPCs plenarmöte den 4 juni 2003 stödde åtta rekommendationer om bedrägeribekämpning, enhetliga avgifter i SEPA, ändringar av regler och konventioner, undanröjande av rättsliga hinder, förbättringar av tekniska standarder genom samarbete, tillämpning av bankernas visioner för SEPA då dessa är aktieägare i kortsystem samt förbättringar i insamling av information och distribution. Det beslutades att de åtta rekommendationerna skulle genomföras senast den 1 januari 2006.

2 Översikt över bankernas strävanden att skapa ett gemensamt betalningsområde i euro

Eurosystemet har redan publicerat sina förväntningar på vilka frågor banksektorn kommer att behöva ta itu med för att skapa ett gemensamt betalningsområde i euro (se avsnitt 1.1). Bankväsendet har under den senaste tiden ökat sina strävanden för att förverkliga SEPA genom en gemensam strategi för hur dess visioner för betalningar skall organiseras. **EPCs vitbok från maj 2002 var ett första och uppmuntrande steg från bankerna för att uppfylla Eurosystemets mål.** Den understryker bankernas åtagande att få till stånd SEPA och drar upp riktlinjerna för deras allmänna strategi att uppnå detta mål till 2010. Den allmänna strategin behöver emellertid ytterligare specificeras. EPC har i flera fall uttalat politiska avsikter **men kon-**

kreta tidsplaner och milstolpar saknas fortfarande. EPC behöver fortfarande omvandla sina mål till ett helomfattande projekt med en sund plan och med fastställda resultat. Ett övertygande avtal för att driva igenom EPCs beslut behöver utarbetas och förmedlas till alla banker och till allmänheten.

De frågor som behöver tas upp i detalj kan delas upp i två breda kategorier: a) kostnads-effektivitet i processen från kund till interbank och b) effektiviteten i marknadsupplägget. Följande avsnitt i rapporten granskar om bankernas strävande uppfyller Eurosystemets förväntningar.

2.1 Kostnadseffektivitet i interbank och i end-to-end-kundprocesserna

Vikten av effektiva STP-processer

I rapporten från 1999 understryker Eurosystemet vikten av lämplig infrastruktur och operativa förfaranden i den effektiva hanteringen av gränsöverskridande gireringar. I analyserna av skälen till höga kostnader hänvisar Eurosystemet särskilt till behovet av att ta hänsyn till hela processkedjan från början till slut. Den del av kostnaderna som hänförs till interbank verkar i själva verket bara utgöra 5–10 % av totalkostnaden, den största delen härrör från intrabank och kund-bank-förhållanden.

Sedan 1999 har vissa banker förbättrat sina intrabankprocesser för att kunna ge sina kunder full STP både för inkommande och utgående betalningar. De har också automatiserat länken till kunderna och i stor omfattning uppnått STP-betalningar på relativt kort tid.⁶ I enskilda fall har andelen av STP-betalningar på ett halvår ökat till 50 % av alla gränsöverskridande eurobetalningar. Den extremt kraftiga ökningen kan lätt förklaras av den fördel som både bank och kund gör genom STP-hanteringen. Bankerna har fått väsentligt lägre kostnader med STP och kunderna kom i åtnjutande av dessa kostnadsfördelar i form av betydligt lägre kostnader. Tyvärr verkar det som om många institutioner inte har STP-hantering som norm för intrabank- och bank-kundrelationer.

En viktig förutsättning för effektiv interbank-infrastruktur är standardiserade meddelandeformat och koder för bank- och kundidentifiering vilka kan möjliggöra helt automatiserad STP för alla betalningar. Eurosystemet har därför vid flera tillfällen i tidigare rapporter uppmanat banksektorn att genomföra STP-standards för gireringar (t.ex. MT 103+, IPI, BIC och IBAN).⁷ I det avseendet har fokus lagts på BIC och IBAN och kunderna måste enligt kraven i förordningen⁸ ange dessa. I framstegsrapporten från september

2000 uppmanar Eurosystemet banksektorn att främja användandet av IPI och att utveckla ePI.

Eurosystemet är missnöjt med framstegen i anammandet av STP-standards och det är framför allt på det området som brister i EPC-ledningen snabbt måste åtgärdas. Eurosystemet hade bett bankerna att dessa standards skulle vara införda fram till 2001 men även om dessa varit lätta att tillgå verkar bankerna inte ha infört dem i någon större omfattning. Ett antal banker har infört åtminstone vissa av STP-standards medan andra verkar ha varit tveksamma att göra det. Det är särskilt EPC och bankföreningarna i de berörda länderna som inte tagit tillräckliga initiativ till att främja användandet av IPI. Eurosystemet understryker därför återigen att denna standard, som redan finns tillgänglig, bör införas snarast möjligt. **Bankerna uppmanas dessutom kraftigt att färdigställa ePI** så att mottagaren kan uppfatta all relevant information i en elektronisk databehållare vilken kan användas av den uppdragsgivande kunden för att överföra all relevant information till den uppdragsgivande banken på elektronisk väg.

Eftersom STP-standards i ett betalningssystem bara ger fördelar om de används av en kritisk mängd deltagande parter är **ett omfattande införande av STP-standards absolut nödvändigt** för en effektiv och helautomatiserad process av gränsöverskridande betalningar. Eurosystemet beklagar det otillräckliga införandet av (kund-bank och bank-bank) STP-standards. Även de banker som har börjat använda standards är missnöjda eftersom de inte kan dra nytta av fördelarna av full STP-behandling av gränsöverskridande betalningar då många mottagarbanker inte kan hantera dem.

⁶ I det avseendet noteras att affärskunder i ökande omfattning använder automatiserade länkar medan tillfälliga konsumenter fortfarande ofta använder sig av icke-elektroniska lösningar.

⁷ Se den bifogade listan över förkortningar och glosor i början av den här rapporten.

⁸ Förordningen gör inte **användandet** av BIC och IBAN obligatoriskt i betalningssystemen.

EPC uppmanas därför bekräfta för allmänheten att:

- alla banker nu har en BIC,
- IBAN har distribuerats till alla kunder,
- hela bankväsendet uppfyller de krav som ställs i förordningen om gränsöverskridande betalningar i euro,
- bankerna har implementerat pappersversionerna av IPI och ökar sina ansträngningar att utveckla och genomföra ePI.

Om de ovannämnda åtgärderna ännu inte har införts till fullo **skall EPC klart och tydligt förbinda sig att följa en strikt och mycket kort tidsram** för att uppnå detta. När EPC väl har definierat sin strategi för tekniska standarder skall EPC se till att bankerna inför de standarder som European Committee for Banking Standards och SWIFT utvecklat och avtalat om med erforderligt kvorum. Nationella bankföreningar behöver stödja och övervaka att dessa standarder genomförs. EPC bör varje kvartal rapportera om den aktiva och passiva **implementeringen av IBAN, BIC, MT 103+ och IPI**. EPC bör även göra en procentuell uppskattning av den totala betalningsvolym som hanteras via STP.

Eurosystemet räknar också med att bankerna formulerar en tydlig långtidsstrategi för att undanröja skillnader mellan nationella standarder och standarder för euroområdet resp. internationella standarder på kund/bank- och bank/bank-nivå. I det avseendet har Eurosystemet konstaterat att förhållandet mellan EPC och befintliga standardsättande organ (som European Committee for Banking Standards och SWIFT) verkar behöva klargöras och att det behövs starka samarbetsband.

EPCs strävande att sprida användandet av STP-standarder behöver givetvis stöd av bankkunderna. Det betyder att betalningsmottagaren måste ange sitt IBAN och sin banks BIC på fakturan för att underlätta för betalaren att använda dessa standarder vid

betalningen. Det är **bankernas** skyldighet att ge upplysningar om denna fråga till sina affärskunder och till respektive kundorganisationer. De **bör** därför **informera sina kunder och kundorganisationerna noggrant samt understryka betydelsen av bred spridning och användande av STP-standarderna**.

PE-ACH är den infrastruktur som bankerna föredrar

Eurosystemet har ingående diskuterat aspekten av interbankinfrastruktur på gränsöverskridande betalningar i sin rapport till Ekofinrådet och föreslagit en vägledning för banksektorn i vilken åtgärder föreslås för att minska bankernas kostnader av att hantera gränsöverskridande betalningar i euro. Det verkar i allmänhet som om bankerna har integrerat Eurosystemets förslag i sin strategi. De har uttalat sig för konceptet med PE-ACH som den framtida infrastrukturen för avveckling av gränsöverskridande betalningar. Banksektorn har indikerat att EBAs STEP2-system överensstämmer med det koncept som föredras och att systemet började fasa in i april 2003. Internationella kreditkortsföretag har också börjat utveckla planer för massbetalningar för person till person och från person till företag med en särskild inriktning på gränsöverskridande betalningar. Visa har lanserat ett pilotprojekt för sin nya tjänst "Visa Direct" och MasterCard håller på att utveckla en liknade tjänst.

Eurosystemet välkomnar att banksektorn har nått fram till ett beslut om vilken infrastruktur den föredrar samt om vilken som skall vara den första tjänsteleverantören. Eurosystemet uppmuntrar EPC att beakta alla möjliga bidrag från sektorn (t.ex. från kortsektorn) för att på så vis välja den mest effektiva PE-ACH-lösningen eller lösningarna. Eurosystemet upprepar att de passande infrastrukturerna i hög grad kan bidra till att förbättra tjänsterna för gränsöverskridande betalningar i euroområdet. Infrastrukturerna för betalningar kan generellt sett dra nytta av skalekonomier. Därför bör behovet av bred

acceptans, tillgänglighet och öppen ledning beaktas vid utformningen av ny infrastruktur för att göra det möjligt för dem att dra nytta av positiva nätverksexternaliteter. Den valda infrastrukturen måste ha tillräcklig kapacitet för att hantera ett snabbt ökande antal betalningar. Banksektorn bör acceptera sitt **ansvar för en mer effektiv hantering av gränsöverskridande transaktioner** och borde **hantera sådana transaktioner via PE-ACH snarast möjligt. Nationell betalningstrafik bör också med tiden överföras till PE-ACH om PE-ACH erbjuder mera effektiva lösningar än de nationella procedurerna. Dessutom borde EPC se till att alla banker i EU kan nå via PE-ACH i slutet av 2003.** I slutet av 2004 skall samtliga banker i de tillträdande länderna kunna nås. Av transparens-skäl, dvs. för att dokumentera om bankerna uppfyller sina åtaganden att hantera 50 % av de gränsöverskridande betalningarna via PE-ACH i mitten av 2004, skall EPC varje kvartal rapportera om i vilken grad PE-ACH används.

De nationella centralbankerna i Tyskland, Italien och Österrike har förklarat att de ämnar delta i EBAs STEP2, dvs. den PE-ACH-lösning som för tillfället förordas av EPC. De avser avveckla gränsöverskridande transfereeringar via EBAs STEP2 och på så vis erbjuda gränsöverskridande tjänster till sina kunder och respektive nationella banksektorer.

Migration av nationella transaktioner till PE-ACH

När de automatiserade nationella clearingcentralerna (ACH) kommit till slutet av investeringscykeln skulle bankerna kunna överväga att inte investera i en omformning av sina automatiserade nationella clearingsystem utan istället sträva efter att **hantera nationella betalningar via PE-ACH. På det viset skulle de kunna arbeta tillsammans mot den konsoliderad infrastrukturen för eurobetalningssystem** och eliminera dagens splittrade nationella betalningssystem. Banksektorn skulle emellertid kunna säkerställa att de nuvarande servicenivåerna

åtminstone inte minskas. Det skulle således kunna vara användbart om **EPC offentligt och på rätt sätt kunde bekräfta sitt åtagande avseende den valda infrastrukturen och slutmålet (t.ex. konvergens till ett eller ett begränsat antal infrastrukturer på en euroområdesnivå och baserad på samma uppsättning bank-till-bank-standarder).** Valda PE-ACH-infrastrukturer bör inte bara hantera ett betalningsinstrument utan även kunna klara av olika instrument.

2.2 Effektiv marknadsorganisation

Effektiv ledning

För att marknaden för massbetalningar skall kunna fungera ordentligt måste det finnas tillräckligt med samarbete mellan bankerna (t.ex. för att komma överens om standarder avseende interbank och kund-till-bank, infrastruktur och ledningsstruktur som kan göra åtaganden för hela den europeiska banksektorns räkning). Detta skapar nätverkseffekter men lämnar ändå plats för konkurrens mellan bankerna vad gäller kundrelationer. Eurosystemet har uppmärksammat detta i sin rapport till Ekofin-rådet.

Eurosystemet välkomnar de europeiska bankernas svar på uppmaningen till interbanksamarbete genom att upprätta EPC och dess arbetsgrupper. Detta är ett uppmuntrande steg i riktningen mot sund och effektiv ledning för det europeiska bankväsendet. **Framgången för EPC och dess understrukturer kommer i slutändan ändå att bero på i vilken utsträckning man lyckas nå de utlovade målen.** I det avseendet uppmunttrar Eurosystemet EPC att säkerställa en hög effektivitetsnivå i handläggandet av arbetsgrupperna genom att ge dem klara mandat för att på så vis förhindra förluster på grund av motsättningar. En omvärdering av mandatet och en omfördelning av uppgifterna kan ibland öka effektiviteten i EPCs arbete. EPC rapporterar för närvarande regelbundet till Eurosystemet om korta och medelfristiga resultat och arbetsgruppernas framsteg, främst genom COGEPS (Contact group for Euro

Payments Strategy).⁹ För att ytterligare öka tydligheten i SEPA-processen **bör EPC framför allt övervaka de korta och medelfristiga tidsplanerna för dess arbetsgrupper och hålla Eurosystemet informerat och på så vis möjliggöra en noga avstämning av milstolparna.** Eurosystemet uppmuntrar även **EPC att förklara beslutsprocessen samt genomförandet och tillämpningen av dessa beslut.** Ett snart klargörande av dessa aspekter är önskvärt. **Det är nödvändigt att de beslut som fattas av EPC blir korrekt genomförda av samtliga banker i euroområdet.** EPC behöver överväga en formell och strukturerad modell för en harmoniserad implementering och tillämpning för alla banksektorer samtidigt. I det avseendet bör övervägas hur de nationella banksektorerna och bankföreningarna kan främja tillämpningen av EPCs beslut på samma sätt som tidigare nationell praxis.

Upprättande av bästa affärspraxis

EPC måste också se till att bankerna definierar bästa praxis för hantering av (gränsöverskridande) massbetalningar. EPC har integrerat definitionen av bästa praxis i sin SEPA-strategi och bankerna har gjort stora framsteg på en del områden medan andra områden snabbt behöver åtgärdas.

De olika enkäter som gjorts av Europeiska kommissionen visar att handläggningstiden för små utlandsbetalningar i euroområdet har minskat med tiden och närmat sig de för nationella betalningar. Den enkät som gjordes 2001 visar att handläggningstiden för gränsöverskridande betalningar i genomsnitt var lite kortare än tre arbetsdagar. Det är stort sett i linje med det mål som Eurosystemet satte upp 1999. Bankerna uppmanas dock att ytterligare förbättra hanteringstiderna så att det snart inte skall finnas några skillnader med nationella överföringar. Sådana förbättringar skulle leda till att de planerade ändringarna till förordningen från 1997 om gränsöverskridande betalningar inte behövde genomföras. Europeiska kommissionen pla-

nerar att minska den maximala hanteringstiden för gränsöverskridande betalningar från sex till tre dagar men i genomsnitt lyckas banksektorn med den förbättringen redan nu. Eurosystemet är av uppfattningen att rättsliga steg eventuellt inte behövs i det här fallet eftersom det skulle vara mer effektivt om bankerna sinsemellan kom överens om att göra tre dagar till den längsta tillåtna hanteringstiden. Rättsliga åtgärder i det avseendet skulle även kunna lamslå marknadens ansträngningar att förbättra hanteringstiderna ytterligare. Om Europeiska kommissionen ändå skulle föreslå rättsliga åtgärder bör hänsyn tas till integreringen i ett gemensamt betalningsområde i euro. Kommissionen bör således definiera en längsta tillåten hanteringstid inte bara för gränsöverskridande betalningar utan även för alla betalningar inom EU.

Credeuro

Ett steg mot att ytterligare förbättra hanteringstiderna är skapandet och främjandet av en liknande gränsöverskridande gireringsprodukt eller tjänst som skulle tillhandahållas av alla banker. Eurosystemet har redan efterfrågat en sån standardtjänst och bankerna har nu antligen anammat det här förslaget och skapat "Credeuro". Credeuro är en överenskommelse om gireringar i enlighet med förordningen och de hanteras genom PE-ACH. Den upprättar en standard för att utföra en grundläggande paneuropeisk girering från bank till bank och garanterar bankkunden viss information och en längsta hanteringstid på tre dagar. Vissa banker har redan infört Credeuro och EPC antog denna fr.o.m. november 2002. STP-arbetsgrupperna fick i uppdrag att förbereda och implementera en riktlinje och en plan för kommunikation och dessa blev tillgängliga för allmänheten i april 2003. För att öka transparensen i Credeuro bör EPC varje kvartal offentliggöra en lista över banker i varje land som erbjuder denna tjänst. Dessutom borde EPC lämna uppgifter i procent om den totala betalningsvolymen och

⁹ En arbetsgrupp som leds av ordföranden för Kommittén för betalnings- och avvecklingssystem och ordföranden för EPC.

värdet till Eurosystemet om Credeuroöverensstämmande gireringar som gjorts av banker anslutna till överenskommelsen om Credeuro.

Avgiftsprinciper för interbank

En annan viktig affärsprincip som snabbt behövde fastställas var hur avgifterna för gränsöverskridande betalningar skulle fördelas mellan de berörda parterna. Europaparlamentets och rådets direktiv från 1997 om gränsöverskridande betalningar anger att det totala uppdragsbeloppet skall krediteras mottagarens konto om inget annat anges, vilket gör att uppdragsgivarens bank måste ta ut hela avgiften av sin kund. Denna valmöjlighet att ta ut kostnader, kallad OUR, ansågs vara den mest tydliga eftersom uppdragsgivaren skulle vara medveten om den totala kostnaden. Förordningen om gränsöverskridande betalningar i euro kräver att avgiften är samma för nationella och gränsöverskridande betalningar vilket gör att det blir svårt att använda sig av OUR eftersom avgiften på nationell nivå i många länder delas mellan uppdragsgivare och mottagare (SHARE-systemet). Av den anledningen föredrar bankerna att använda sig av SHARE-systemet för gränsöverskridande betalningar. I princip skulle bankerna också kunna komma överens om att alla kostnader skall tas av mottagarens bank (s.k. BEN-systemet).

Eurosystemets inställning är att respektive part skall finna de lösningar som är bäst lämpade för dem så länge principen om transparens respekteras. Den har alltid varit en riktlinje. Bankerna bör träffa en överenskommelse som är juridiskt acceptabel om mest effektiva praxis för avgiftsdebitering för hela euroområdet. Banker som agerar mellanhand skall inte ha rätt att ta ut avgifter. För alla transfereringar skall gälla att kapitalbeloppet alltid transfereras intakt. Det är det grundläggande kravet hos kunder som använder sig av betaltjänster. De skulle annars finna det svårt att uppfylla sina betalningsåtaganden. **Eurosystemet välkomnar** att dessa principer har beaktats i den överenskommelse om betalningar för interbank (**Interbank Con-**

vention on Payments) som EPC antog i april 2003 i vilken SHARE görs till grundsystem för basbetalningar i euro som omfattas av förordningen. Denna praxis kommer, vad gäller STP-betalningar, att sätta stopp för principen om avdrag från mottagaren i enlighet med vilken mellanhänder kunde dra sina avgifter från kapitalbeloppet.

Observationsorgan för bankavgifter

Oberoende av bankernas kostnadspolicy **återkommer Eurosystemet till att konsumentorganisationerna behöver upprätta ett observationsorgan för att granska bankernas avgifter och prispolicy.** Eurosystemet föreslog ett sådant organ i sin rapport till Ekofin-rådet men förslaget har inte följts upp ännu. Ett observationsorgan har stor betydelse för **att öka transparensen** och på så vis förbättra konkurrensen mellan bankerna. Även om förordningen om gränsöverskridande betalningar i euro kräver samma pris för nationella som för gränsöverskridande betalningar i euro kvarstår behovet av ett observationsorgan. I enlighet med vad som framkommit i ett flertal undersökningar utförda av Europeiska kommissionen brukade avgifterna skilja sig markant mellan olika banker och även från land till land. Ett observationsorgan skulle kraftigt underlätta jämförelser mellan banktjänster till kunderna. Konsumentorganisationer är troligen bäst lämpade för att upprätta och leda sådana organ. På nationell nivå skulle de kunna samla in relevant information som sedan skulle kunna importeras i en databas för hela euroområdet under ledning av en central konsumentorganisation efter beslut om vilken metod som skall användas.

Rättvist och öppet tillträde

Ett annat viktigt mål för Eurosystemet, som redan nämndes i rapporten från 1999, är rättvist och öppet tillträde till gränsöverskridande betalningssystem. De flesta av de arrangemang som är i drift nu är skraddarsyddna och tillgängliga för medlemmar som tillhör en viss

bankgrupp (t.ex. sparbanks, kooperativa banker). Eurosystemet förväntar sig emellertid att effektiva system för gränsöverskridande betalningar skall vara tillgängliga för en rad institut eftersom detta är en förutsättning för konkurrenskraftiga priser för slutanvändarna. EBAs STEP2-system kan anses vara tillräckligt öppet under förutsättning att EBA fortsätter att fullfölja sina planer att erbjuda direkt tillträde till alla banker som potentiellt är intresserade oberoende av om de tillhör andra EBA-system. Dessutom måste direktdeltagare i STEP2 kunna erbjuda sina tjänster till indirekta deltagare på rimliga villkor.

Paneuropeisk lista över avgifter för direktdebitering

Vad gäller en paneuropeisk lista över avgifter för direktdebitering arbetar EPC intensivt på att ta fram en helt ny lista utan överlappning med tidigare nationella prislister. Det skulle innebära en enda rättslig ram, en lista över avgifter och ett instrument eller uppsättning instrument. I arbetet med att ta fram den nya listan bör särskild vikt läggas vid att analysera fördelarna med automatisk debitering och att processen görs på elektronisk väg. Utformningen av en helt ny lista skapar möjligheter att använda de allra modernaste elektroniska procedurerna för att uppnå säkerhet och effektivitet. Parallellt med det arbetet undersöker Europeiska kommissionen behovet av rättslig harmonisering på det här området för att underlätta processen. **Eurosystemet uppskattar EPCs arbete avseende direktdebitering och uppmuntrar EPC att lägga stor vikt vid detta betalningsinstrument som kan komma att spela en avgörande roll i framtida europeiska betalningssystem.** EPC har av Eurosystemet uppmanats att tillhandahålla information om de delmål som EPC planerar inför lanseringen av den paneuropeiska listan och vilka resultat som gjorts på det området. Vad gäller befintliga nationella listor för direktdebitering bör noga övervägas om man däri bör inkludera standarderna för den paneuropeiska listan eller om man bör överföra volymerna i de befintliga listorna till den nya infrastrukturen.

Checkar ersätts med mer effektiva och innovativa betalningsinstrument och metoder

En aktionsgrupp har tillsatts av EPC för att ta fram en strategi för hur användningen av checkar vid gränsöverskridande betalningar skall minskas och till slut försvinna. Eurosystemet stöder en långsiktig avveckling av checkar för gränsöverskridande betalningar. Det finns ingen effektiv infrastruktur för att hantera checkar som används för utlandsbetalningar vilket gör detta betalningsinstrument dyrare att hantera än andra. Eurosystemet **uppmuntrar banksektorn att skapa incitament för mer effektiva och innovativa betalningsinstrument.**

Banksektorn har under lång tid inte visat något intresse av att göra användandet av elektroniska betalningar och mobila betalningar till en prioritet för den närmaste framtiden. Många av dessa initiativ misslyckades tidigare och bankerna är nu tveksamma till att lägga ytterligare resurser på sådana projekt. EPC har först nyligen upprättat en aktionsgrupp för att gå på djupet med relevanta frågor. Eurosystemet anser att **banksektorn bör lägga stor vikt vid innovativa betalningsinstrument och metoder baserade på paneuropeiska standarder** (t.ex. säker användning av kortbetalningar över Internet, e-betalningar och mobila betalningar). Dessa betalningar har stor potential som borde utnyttjas. Ett viktigt skäl till varför kunderna har varit tveksamma till att använda e-betalningar och mobila betalningsmetoder var att de inte kändes säkra. Bankerna måste därför tillhandahålla lämpliga säkerhetsdetaljer och informera sina kunder ordentligt om fördelarna med dessa instrument och vilken säkerhetsnivå som kan garanteras.

Informationskampanj

Det är slutligen mycket viktigt att bankerna ger kunderna och kundorganisationerna riktig information om standarder, procedurer och villkor för hantering av gränsöverskridande betalningar. På det området behövs omgående en

omfattande kampanj, vilket efterlystes av Eurosystemet redan 1999, för att lära bankkunderna och kundorganisationerna hur de mest effektivt kan välja (mellan tjänster) när de ger uppdrag till bankerna om gränsöverskridande betalningar. EPC inser klart och tydligt vikten av denna åtgärd men understryker att en informa-

tionskampanj för hela banksektorn behövs för att nå de önskade resultaten. Enskilda åtgärder verkar bara vara en näst bästa lösning för att uppnå detta syfte. Här skall noteras att EPC har inlett en dialog med ett flertal europeiska kundorganisationer.

3 Eurosystemets policy för att stödja betalningsindustrins arbete för ett gemensamt betalningsområde i euro

3.1 Översyn av Eurosystemets styrsystem och verktyg

Eurosystemets uppdrag, definierat i fördraget och stadgan för ECBS, är att främja ett väl fungerande betalningssystem, dvs. säker och effektiv drift av betalningssystem. Denna grundläggande uppgift har en bred definition. Den omfattar inte bara betalningssystem för stora betalningar utan även system för massbetalningar och instrument. För att fullfölja den uppgiften har Eurosystemet tillgång till flera instrument: som katalysator för att få till stånd förändringar, som övervakare och tillsynsmyndighet och även genom att erbjuda faciliteter som operatör för betalningssystem. Dessa sätt att ingripa och de möjliga bevekelsegrunderna för att delta i dem beskrivs också i G10-rapporten om policyfrågor för centralbanker avseende massbetalningar.¹⁰

I en fas där betalningsmarknaderna befinner sig i en utvecklingsprocess och där nya initiativ, instrument och infrastrukturer tar form föredrar Eurosystemet att låta marknadskrafterna råda och inskränka sina insatser till att underlätta marknadsutvecklingen och lägga fast principerna för effektivitet och säkerhet. Marknadsaktörerna är oftast bäst placerade för att själva besluta om de mest effektiva och mest praktiska lösningarna både vad avser kundernas behov och ekonomi. I enlighet med denna policy har Eurosystemet hjälpt till att inleda och få fart på utvecklingen av SEPA för gränsöverskridande massbetalningar genom att agera som katalysator för marknadsutveckling. Eurosystemet har gjort banksektorn uppmärksam på behoven av att elimine-

ra effektivitetsskillnader mellan nationella och gränsöverskridande betalningar och att skapa SEPA. Eurosystemet har uppmanat bankerna att minska avgifterna och förbättra servicenivåerna för gränsöverskridande massbetalningar i euro.

Eurosystemet är också övervakare av betalningssystemen. I denna funktion säkerställer det att de etablerade systemen och de system som befinner sig i en utvecklingsfas, vilka faller under Eurosystemets kompetens som tillsynsmyndighet, fungerar säkert och effektivt. Eurosystemet försöker även påverka marknader som inte utvecklats på egen hand genom att använda rätt redskap för tillsyn och på så vis uppnå de önskade resultaten. För etablerade system samlar Eurosystemet in och analyserar information i syfte att bedöma om standarderna för tillsyn uppfylls. Regleringsåtgärder kan komma att vidtas om det behövs för att säkerställa att betalningssystemen fungerar smidigt. Det kommer att ske om marknaden inte klarar av att på ett effektivt och säkert vis leverera bastjänster och framför allt om:

- rollen som katalysator inte har gett rätt resultat på marknaden,
- moral suasion (indirekt påverkan) inte ger resultat eller
- en harmoniserad uppsättning standarder behövs för att garantera att effektiva och säkra betalningssystem tillhandahålls i

¹⁰ "Policy issues for central banks in retail payments", Bank for International Settlements, mars 2003.

euroområdet med rättvisa konkurrensvillkor.

En tredje möjlighet för att garantera smidigt fungerande betalningssystem vore att Eurosystemet direkt deltar i den operativa driften av sådana system. När det rör sig om massbetalningar är detta möjligt vilket skulle komplettera engagemanget som katalysator eller övervakare.

3.2 Åtgärder att vidta inom Eurosystemets roll som katalysator

Som tidigare nämnts föredrar Eurosystemet i regel marknadens lösningar för leverans av tjänster. Om marknaden inte klarar av att tillhandahålla lämpliga lösningar måste Eurosystemet ingripa. Vad gäller upprättandet av SEPA måste Eurosystemet därför agera som katalysator för förändringar i nära samarbete med banksektorn och genom att bidra till att undanröja ett flertal brister. För att Eurosystemet skall kunna fortsätta med den här förordade lösningen är det nödvändigt att bankerna förbinder sig att leverera mätbara resultat.

Övervakning av framsteg och samarbete med banksektorn och speciellt med EPC

Förutom att övervaka allmänna trender på marknaderna för massbetalningar kommer Eurosystemet att noga följa verksamheten i den europeiska banksektorn. Dialogen med EPC och dess olika arbetsgrupper är i det avseendet särskilt viktiga.

Den europeiska banksektorn har accepterat Eurosystemets ansvar för frågor om massbetalningssystem och nyttan av att utveckla policyåtgärder i samarbete i en anda av ömsesidig förståelse för varandras åsikter. Banksektorn har således inbjudit Eurosystemet att närvara vid EPCs sammanträden och de flesta av arbetsgrupperna som observatör. De första erfarenheterna av Eurosystemets närvaro i dessa forum är positiv. Diskussionerna på EPC-nivå har varit produktiva och samver-

kande. Deltagarna fokuserar på det gemensamma målet även om de kan se olika begränsningar avseende olika aspekter. De flesta av EPCs arbetsgrupper har präglats av i stort sett samma konstruktiva anda.

Eurosystemet stöder helt klart banksektorns strävanden vad gäller SEPA-projektet, vilket framkommer i EPCs vitbok från maj 2002. EPC kommer att behöva specificera vilka delmål som skall uppnås och visa att tillvägagångssättet är tillförlitligt genom mätbara resultat i linje med den strategi som dragits upp. Således behöver EPC lämna utförliga och regelbundna rapporter till Eurosystemet. Eurosystemets observatörer i EPC och i dess arbetsgrupper kommer vid behov att ge konstruktiv kritik där det behövs. **De är beredda att bidra om support och råd från Eurosystemet behövs och är möjligt** men kommer även att visa på avvikelser från den planerade tidsplanen och belysa eventuella brister.

Om bankerna skulle äventyra utlovade tidsplaner måste Eurosystemet överväga huruvida regleringsåtgärder skall komplettera dess roll som katalysator. Av särskilt stor betydelse är en framgångsrik lansering av PE-ACH och Credeuro, ett omfattande genomförande av STP-standarder och slutligen att SEPA realiserar för alla betalningsinstrument. **Eurosystemet kommer särskilt att lägga vikt vid frågor som rör säkerheten för betalningsinstrument och betalningssystem, operationella risker samt bedrägeri.** I det avseendet kommer Eurosystemet att fortsätta att framhålla att lämpliga säkerhetsåtgärder måste vidtas, framför allt vad gäller innovationer på marknaden.

I diskussioner under den senaste tiden har skillnader i säkerhet och effektivitet mellan olika avvecklingstillgångar diskuterats vid flera tillfällen. I diskussionerna om SEPA har problem rörande effektiviteten i användningen av affärsbankspengar för massbetalningar spelat en framträdande roll. Dessutom hyser EPC oro avseende eventuella nackdelar med centralbankspengar i form av kontanter jäm-

fört med andra (särskilt elektroniska) betalningsinstrument. EPC försöker således komma på hur användning av kontanter kan minskas. **Eurosystemet** följer diskussioner och kommer noga att **analysera användningen av centralbankspengar i massbetalnings-sammanhang (retail economy)**.

Eurosystemet erbjuder hjälp att utveckla gränsöverskridande betalningsinstrument

I sin fortsatta roll som katalysator står Eurosystemet redo att hjälpa bankindustrin, bl.a. med att skapa ett paneuropeisk **avgiftssystem**. Direktdebitering är ett av de snabbast växande betalningsinstrumenten i euroområdet och fördelarna med detta instrument bör göras tillgängliga inte bara på nationell nivå utan även på gränsöverskridande basis. **Eurosystemet är redo att tillhandahålla rättslig analys och ge tekniskt stöd** i relevanta frågor.

Eurosystemet samarbetar även med EPC i arbetet med andra betalningsinstrument t.ex. kort, inklusive innovativa betalningslösningar. Eurosystemet skulle kunna bidra till analysen av clearing och avvecklingsprocessen för kortbetalningar och hjälpa till med villkor och implementering av säkerhetsstandarder som EMV-standarderna. Eurosystemet skulle dessutom kunna assistera bankerna att uppnå driftskompatibilitet för betalningsinstrumenten i euroområdet. På så vis skulle **Eurosystemet kunna spela en roll för att underlätta standardiseringen av betalningsinstrument och främja transparensen i relevanta frågor**. Slutmålet, som delas av banksektorn och ECB, är att förverkliga ett gemensamt betalningsområde i euro för alla betalningsinstrument.

Ökad transparens och analys av frågor rörande massbetalningar

I syfte att fördjupa sin bedömning av den senaste utvecklingen **planerar Eurosystemet att förbättra kvaliteten och kvanti-**

teten av statistiken över massbetalningar i betalningssystem och betalningsinstrument för att underlätta en jämförelse av data för nationella och gränsöverskridande betalningar i olika länder. Bättre kvalitet och kvantitet på statistik över massbetalningar möjliggör för mer djupgående analys av underliggande trender i marknaden för massbetalningar. För att öka transparensen avseende utvecklingen avser Eurosystemet att offentliggöra sådan statistik (t.ex. blåboken) under 2004.

Som en del av sitt arbete i att främja en smidig användning av betalningssystem har ECB beslutat att fortsätta driften av **ePSO (electronic Payment Systems Observatory)** vilken från början drevs av Europeiska kommissionen. ePSO är en öppen infrastruktur med informationsutbyte för elektroniska betalningar. På webbsidan (www.e-pso.info) finns ett elektroniskt diskussionsforum, en databas för initiativ om e-betalningar och dokument om e-betalningar framtagna av europeiska myndigheter. ECB kommer också regelbundet att organisera konferenser, seminarier och workshopar för att underlätta utbyte av information mellan intressenterna.

Samarbete med Europeiska kommissionen

Eurosystemet har samarbetat med Europeiska kommissionen sedan diskussionerna om SEPA inleddes. Båda institutionerna har försökt göra förbättringar och Europeiska kommissionen initierade slutligen den förordning som tvingar bankerna att avlägsna prisskillnader mellan nationella och gränsöverskridande massbetalningar. På grund av de allt livligare SEPA-diskussionerna har Eurosystemet även intensifierat samarbetet med Europeiska kommissionen och kommer att fortsätta att göra det. Eurosystemet kommer att fortsätta att stödja Europeiska kommissionens strävanden att avlägsna hinder i lagstiftningen dvs. att ge sina synpunkter och råd på möjliga rättsliga frågor (t.ex. den rättsliga ramen för direktdebiteringar). På samma vis kommer Eurosystemet, inom sitt

kompetensområde, dvs. i sin roll som katalysator och tillsynsmyndighet för betalningssystem att inhämta Europeiska kommissionens synpunkter.

Europeiska kommissionen förbereder för närvarande ett offentligt samrådsförfarande om ett nytt regelverk för betalningar i den gemensamma marknaden. Syftet är att överväga hur ett sammanhängande och modernt regelverk för massbetalningar i den inre marknaden kan upprättas genom att kodifiera alla rättsakter som antagits av Europaparlamentet, EU-rådet och Europeiska kommissionen på det här området till en omfattande och koherent rättslig ram. ECB anser att detta arbete skulle kunna bidra till att avlägsna vissa rättsliga hinder för SEPA t.ex. genom att ta itu med dem som är relaterade till paneuropeiska direktdebiteringar. Samtidigt har ECB varnat Europeiska kommissionen för att överreglera och rekommenderar att istället först utnyttja marknaden alternativ. Bankernas framsteg vad gäller servicenivån på gränsöverskridande betalningar skall alltså vara en avgörande faktor för Europeiska kommissionens granskning av Europaparlamentets och rådets direktiv om gränsöverskridande betalningar (EG/97/5). Eurosystemet anser att förbättringar av genomförandetider som skapats av marknaden verkar ge önskat resultat dvs. att hanteringstiden skulle kunna bli väsentligt kortare än tre affärsdagar så att inga rättsliga åtgärder skulle behövas på det området. Eurosystemet påminde också om att bankernas framsteg mot ett gemensamt betalningsområde i euro kommer att vara avgörande för Europeiska kommissionens granskning av förordningen om gränsöverskridande betalningar i euro. Denna granskning planeras ske i juli 2004.

3.3 Eurosystemets tillsyn och reglerande funktion

Standarder för övervakning av system för massbetalningar i euro

I juli 2002 lanserade Eurosystemet ett offentligt samrådsförfarande för standarder för

övervakning av system för massbetalningar. Samtidigt med denna rapport kommer Eurosystemet att offentliggöra den sista uppsättningen av standarder och förklara vilka ändringar som gjorts. Eurosystemet har upprättat dessa standarder för att säkerställa väl fungerande massbetalningssystem som är mycket viktiga för ekonomin, för att garantera effektivitet och säkerhet på en marknad som präglas av lika konkurrensvillkor för deltagarna i olika system och slutligen för att stärka allmänhetens förtroende för euron.

Eurosystemets regleringsåtgärder avseende SEPA påverkade av bankernas framsteg

Även om Eurosystemet föredrar lösningar som skapats av marknadskrafterna och trots sin policy att agera som katalysator för förändringar måste Eurosystemet även utföra sina uppgifter som tillsynsmyndighet. Regleringsåtgärder vidtas om säkra och effektiva betalningssystem inte kan uppnås av marknaden på egen hand. Eurosystemet intar alltså den ståndpunkten att om bankerna inte klarar av att leverera effektiva tjänster för gränsöverskridande betalningar och om Eurosystemets agerande som katalysator inte var tillräckligt för att förmå dem göra det kan Eurosystemet komma att inta en mer aktiv roll och slutligen vidta reglerande åtgärder för att uppnå konkreta resultat.

Som tidigare beskrivits i denna rapport verkar **bankerna ha omfattande brister i implementeringen av STP-standarder** (t.ex. BIC, IBAN, MT 103+). Det finns i princip ingen oenighet mellan de europeiska bankerna om vilka tekniska standarder som skall användas för STP. Vissa banker verkar emellertid inte villiga att bevilja de nödvändiga investeringarna för att implementera dessa standarder. Eftersom Eurosystemets agerande som katalysator hittills inte lyckats förmå banksektorn att på bred basis implementera STP-standarderna **kan Eurosystemet komma att behöva överväga mer formella och bättre anpassade åtgärder för att uppnå sina mål på det här området**. På nationell nivå kommer de nationella central-

bankerna att kontakta respektive lands banksektor för att diskutera hur STP-standarderna skall kunna få en bredare spridning på det nationella planet.

Eurosystemet lägger stor vikt vid betalningsinstrumentens säkerhet eftersom det är en viktig del av Eurosystemets mandat att främja väl fungerande betalningssystem. Eurosystemet har således formulerat ett högt ställt säkerhetsmål för system som hanterar e-pengar. Efter överläggningar med marknaden i mars 2002 offentliggjordes målen i maj 2003 och beskriver i detalj Eurosystemets förväntningar på det här området.

3.4 Deltagande i den operationella driften

Några av de nationella centralbankerna har en lång tradition av att tillhandahålla clearing-

tjänster för nationella massbetalningssystem och samtliga nationella centralbanker tillhandahåller i dagsläget avvecklingstjänster för nationella massbetalningssystem. De nationella centralbankernas deltagande i den operationella driften har ibland historiska rötter, ibland för att överbrygga strukturella brister på marknaden genom att garantera rättvist och öppet tillträde för alla banker och ibland som resultat av marknads misslyckande att tillhandahålla säkra och effektiva tjänster. De nationella centralbankernas deltagande i den operationella driften kan komplettera deras roll som övervakare. Med anledning av denna grad av deltagande utesluter Eurosystemet inte i och för sig ett mer aktivt deltagande i tillhandahållandet av gränsöverskridande betalningstjänster om dess roll som katalysator skulle ge otillräckliga resultat och om bankerna skulle misslyckas med att leverera effektiva tjänster själva.